

ที่ มท ๐๓๒๓/ว ๕๖



สำนักทะเบียนกลาง

๖๖๖ อาคารนาถกรณีย์ทาวเวอร์ ชั้น ๑๑

ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๒๙

พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัดทุกจังหวัดและนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๒๘๗๙๕ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
๕. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐๔๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
๖. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๓๗๕ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑
๗. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๘๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนราษฎร เพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ปัจจุบันปรากฏข่าวทางสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ว่า มีขบวนการกระทำการทุจริตทางทะเบียนราษฎรในหลายพื้นที่ นับเป็นปัญหาสำคัญและมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติ ประกอบกับสำนักทะเบียนกลางได้รับเรื่องร้องเรียนจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ประจำสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด ซึ่งสุ่มเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการทุจริตทางทะเบียนและมีรายการโดยมิชอบในเอกสารทะเบียนราษฎร เช่น การแจ้งการเกิด การแจ้งการตาย การเพิ่มชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน การแจ้งการย้ายที่อยู่ การจำหน่ายเลขที่บ้าน และการเป็นพยานรับรองบุคคล เป็นต้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติงานดังกล่าวถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงป้องกันการทุจริตทางการทะเบียนราษฎร จึงขอให้นายทะเบียนจังหวัดและนายทะเบียน กรุงเทพมหานครกำชับนายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การรับแจ้งการเกิดบุตรของคนต่างด้าวที่มีบิดาหรือมารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย ในปัจจุบันมีขบวนการที่หญิงต่างด้าวจ้างชายไทยให้รับเป็นบิดาของบุตร และขบวนการคนต่างด้าวจ้างคนไทยให้รับเป็นบิดาและ/หรือมารดาของเด็กแล้วไปขอแจ้งการเกิด เพื่อให้บุตรของตนได้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างยิ่ง จึงขอให้นายทะเบียน เพิ่มความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ในขั้นตอนการรับแจ้งการเกิดและการออกสูติบัตร ทั้งกรณีการแจ้งการเกิดภายในกำหนดหรือแจ้งการเกิดเกินกำหนด ดังนี้

๑.๑ ให้บิดาและมารดาของเด็กที่แจ้งการเกิดนำเอกสารหลักฐานมาแสดงตนต่อหน้า นายทะเบียน เพื่อให้นายทะเบียนตรวจสอบเอกสารหลักฐานทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวที่ออกให้ตามกฎหมายอื่น หนังสือเดินทางของบุคคลต่างด้าว และให้นายทะเบียนบันทึกถ้อยคำ

/(ป.ค.๑๔)...

(ป.ค.๑๔) ของบิดาหรือมารดาให้ได้ข้อเท็จจริงว่า เด็กที่จะแจ้งการเกิดเป็นบุตรของตนจริง พร้อมทั้งให้บิดามารดาเขียนข้อความในสำเนาเอกสารว่า “ใช้เป็นหลักฐานในการแจ้งการเกิดของเด็กชาย/เด็กหญิง...ซึ่งเป็นบุตรของข้าพเจ้า...กับนาย/นาง...” แล้วให้ลงชื่อและวันเดือนปีกำกับ

๑.๒ กรณีบิดาหรือมารดาเด็กที่แจ้งการเกิดไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้งการเกิดให้นายทะเบียนบันทึกสาเหตุและสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่า รายการบุคคล สัญชาติบิดาและมารดาของเด็กที่แจ้งการเกิด และให้บิดาและมารดาของเด็กลงลายมือชื่อรับรองว่าเด็กที่แจ้งการเกิดเป็นบุตรของตนเองจริง

๑.๓ กรณีที่ผู้แจ้งการเกิดมีหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๑/๑) ที่ออกโดยโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล นายทะเบียนจะต้องให้ความสำคัญกับหลักฐานอื่นที่มีรายการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวเด็กโดยตรงด้วย มิใช่ให้ออกสูติบัตรให้โดยยึดตามรายละเอียดในหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๑/๑) แต่เพียงอย่างเดียว ต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานรวมทั้งสอบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา และการเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดให้ปราศจากข้อสงสัย

๑.๔ กรณีนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า การแจ้งการเกิดมีข้อพิรุธสงสัยในประเด็นความเป็นบิดาและ/หรือมารดาของเด็กที่แจ้งการเกิดมีข้อบ่งชี้ด้วยกฎหมาย หรือมีเจตนาทุจริตหรือเจตนาอำพราง นายทะเบียนสามารถใช้แนวทางการตรวจสอบสารพันธุกรรม DNA ประกอบการพิจารณาได้ โดยให้นายทะเบียนส่งตรวจสารพันธุกรรม DNA ระหว่างบุตรกับบิดาหรือมารดาที่เป็นบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น ซึ่งหากนายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับแจ้งการเกิดให้นายทะเบียนชี้แจงเหตุผลการใช้ดุลพินิจให้แก่บิดาหรือมารดาทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิโต้แย้งหรือชี้แจง ข้อเท็จจริง การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้ง หรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. การจำหน่ายรายการบุคคลที่เสียชีวิตหรือหายสาบสูญให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ แจ้งให้กำนันผู้ใหญ่บ้านในฐานะนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลสำรวจบุคคลในหมู่บ้านและชุมชนที่เสียชีวิตแล้วแต่ไม่ได้แจ้งการตาย และคนที่หายสาบสูญแต่ยังไม่ได้จำหน่ายรายการทะเบียนราษฎร

๒.๒ เมื่อนายทะเบียนได้รับข้อมูลบุคคลที่เสียชีวิตแล้วหรือบุคคลที่หายสาบสูญให้นายทะเบียนตรวจสอบรายการบุคคลดังกล่าวในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อตรวจดูความเคลื่อนไหวทางทะเบียนและบัตร หากพบว่ารายการบุคคลดังกล่าวยังไม่ได้จำหน่ายตายหรือจำหน่ายสาบสูญให้นายทะเบียนสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียนไว้ก่อนแล้วแจ้งเจ้าบ้านหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมายื่นคำร้องขอจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๑ หรือ ๑๑๑/๑ แล้วแต่กรณี

๒.๓ หากนายทะเบียนตรวจสอบแล้วพบว่ารายการบุคคลใดมีความผิดปกติ เช่น มีการทำธุรกรรมทางทะเบียนและบัตรฯ หลังจากการเสียชีวิต เป็นต้น ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงและดำเนินการตามมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยเคร่งครัด

๓. การเพิ่มชื่อบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านกรณีที่ไม่มีเอกสารราชการมาแสดง การแก้ไขรายการสัญชาติในเอกสารทะเบียนราษฎรจากสัญชาติอื่นเป็นสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ให้นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต หรือปลัดเมืองพัทยา เรียกผู้ยื่นคำขอเพิ่มชื่อหรือแก้ไขรายการสัญชาติมาพบ เพื่อดูลักษณะกริยาท่าทาง สำเนียงภาษาและสอบสวนประวัติความเป็นมาของบุคคลดังกล่าวประกอบการพิจารณาและให้นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต หรือปลัดเมืองพัทยาพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติด้วยตนเอง

๓.๒ ให้นายทะเบียนจัดทำสมุดคัมภีร์รับแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการอนุมัติหรืออนุญาตลงชื่อกำกับไว้เป็นหลักฐาน

๓.๓ ให้นายทะเบียนจัดทำประกาศสำนักทะเบียนเพื่อประกาศรายชื่อบุคคลที่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตให้แจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อทุกกรณีลงในทะเบียนบ้านแล้ว เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และตรวจสอบอีกทางหนึ่ง โดยให้ปฏิบัติตามหนังสือ สำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕

๔. การย้ายที่อยู่ทั้งการย้ายออกและการย้ายเข้าในพื้นที่สำนักทะเบียน กรณีพบเหตุผิดปกติ เช่น การแจ้งย้ายที่อยู่เข้าไปในบ้านหลังใดเป็นจำนวนมากในคราวเดียวกันหรือหลายคราวในระยะเวลาใกล้เคียงกัน หรือการแจ้งย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านหลังเดียวกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือผู้ย้ายไม่ได้ย้ายมาอาศัยอยู่จริงเป็นประจำ ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ตรวจสอบและสอบสวนให้เป็นที่แน่ชัดว่าการแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าว เป็นไปโดยอำพรางมิชอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่

๔.๒ หากปรากฏว่า การย้ายที่อยู่ดังกล่าวมิชอบด้วยระเบียบกฎหมาย ให้นายทะเบียนจำหน่าย ยกเลิก เพิกถอนเอกสารหลักฐานการแจ้งย้ายที่อยู่ นั้น โดยใช้อำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และหากพบว่ามีเจตนาฝ่าฝืนกฎหมายให้ดำเนินคดีตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงการแจ้งย้ายที่อยู่โดยมิชอบเพื่อหวังผลในการเลือกตั้ง

๕. การปรับปรุงทะเบียนบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นปัจจุบัน กรณีสำนักทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่าบ้านที่มีเลขประจำบ้านหลังใดถูกรื้อหรือถูกปล่อยทิ้งร้างจนไม่มีสภาพความเป็นบ้าน โดยเจ้าบ้านหรือผู้อยู่ในบ้านไม่ได้แจ้งการรื้อบ้านต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ สำรวจและตรวจสอบว่าได้มีการรื้อบ้าน หรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านแล้ว และสอบสวนพยานบุคคล ที่น่าเชื่อถือซึ่งมีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว

๕.๒ หากผลการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าบ้านถูกรื้อหรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านมาแล้วเป็นเวลาไม่ถึง ๑๘๐ วัน ให้นายทะเบียนจัดทำประกาศสำนักทะเบียนแจ้งข้อความให้เจ้าบ้านหรือผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านของบ้านดังกล่าวมาติดต่อเพื่อแจ้งย้ายออกและจำหน่ายทะเบียนบ้านภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ระบุนับวันเดือนปีที่ครบกำหนดไว้ด้วย สำหรับการปิดประกาศให้ปิด ณ สำนักทะเบียน ๑ ฉบับ บริเวณพื้นที่ชุมชน ๑ ฉบับ และบริเวณที่บ้านหลังดังกล่าวเคยตั้งอยู่หรือตั้งอยู่อีก ๑ ฉบับ

๕.๓ เมื่อครบกำหนดเวลา ๓๐ วันตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักทะเบียนแล้ว ไม่มีเจ้าบ้านหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมาติดต่อ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นย้ายผู้มีรายชื่ออยู่ในบ้านหลังดังกล่าวเข้าทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน และจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้าน

๕.๔ กรณีผลการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าบ้านถูกรื้อหรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านมาแล้วเป็นเวลาเกินกว่า ๑๘๐ วัน ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการย้ายผู้มีรายชื่ออยู่ในบ้านหลังดังกล่าวเข้าทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน และจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้านโดยไม่ต้องจัดทำประกาศสำนักทะเบียน ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓๔/๑

๖. การเป็นพยานรับรองบุคคล ให้นายทะเบียนพิจารณา ดังนี้

๖.๑ พิจารณาจากบุคคลที่มีความรู้จักคุ้นเคยและทราบประวัติความเป็นมาของบุคคลที่จะให้การรับรองเป็นอย่างดีเป็นลำดับแรก

๖.๒ แจ้งให้ผู้ที่จะให้การรับรองบุคคลด้วยการให้คำรับรองบุคคลอื่นเป็นเท็จ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๖๗ ฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการซึ่งมีทั้งโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือโทษปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๗. ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นกำกับเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำวัน ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำวันของวันที่ผ่านมาเสนอนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบ รายละเอียดและความถูกต้องก่อนทุกครั้ง

๗.๒ เมื่อตรวจสอบและเห็นว่าถูกต้องให้ผู้ตรวจสอบลงชื่อพร้อมทั้งวันเดือนปีรับรองการ ตรวจสอบรายงานดังกล่าว

๗.๓ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำรายงานเสนอนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาลหรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี ในแต่ละวันทำการทุกวันและหากนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาลหรือปลัดเมืองพัทยา ได้ตรวจสอบแล้วพบว่ารายการที่จัดทำไว้ไม่ถูกต้อง ให้สั่งแก้ไขให้ถูกต้องทันที

อนึ่ง การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนราษฎร ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นกำกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากปรากฏพบว่ามีเจ้าหน้าที่คนใดปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ไม่เป็นไปตามระเบียบ ขั้นตอน ที่กำหนด จงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมเรียกรับผลประโยชน์ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการลงโทษทางวินัยโดยไม่ชักช้าและรายงาน สำนักทะเบียนกลางทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ



(นายณฤชา โฆษาศิวิไลซ์)
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๑๔ - ๑๖

โทรสาร ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๓๙



เอกสารที่อ้างอิง